

Side var blevet gjort i det mindste noget udførligere Rede derfor. Men muligvis hænger det saaledes sammen, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Gad) udtalte, at dette Forslag er, om ikke just kun en Demonstration — det vilde det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds jo ikke sige — saa i hvert Fald kun et Julehorn, en Forespørgsel, som det ærede Medlem udtrykte sig, til den højtærede Kultusminister og ogsaa til dette Ting om, hvorledes man vil stille sig til Grundtanken deri, maasse først og fremmest til Spørgsmaalet om Udskiftning af Præstegaardsjorder. Der er jo nemlig den Ejendommelighed ved de ærede Forslagsstilleres Stilling dertil, at da et aldeles lignende Forslag blev stillet for et Par Aar siden af et nu afdød Medlem sammen med adskillige andre, stillede de ærede Medlemmer sig meget sølig over for dette Forslag. En af Forslagsstillerne udtalte, saa vidt jeg mindes, følgende. Jeg har ikke Udtalelsen nu ved Haanden, men jeg har for nylig haft Lejlighed til at se den. En af Forslagsstillerne udtalte den Gang, at Tiden aldeles ikke forekom ham at være inde til at komme frem med et saadant Forslag. Han hentydede særlig til, at saa længe enten den nuværende Minister eller det nuværende Ministerium sad, saa troede han ikke, Tiden var inde til at behandle disse Forslag. Maasse maa det opfattes ubelukkende med Hensyn til den foregaaende Kultusminister, og at der altsaa foreligger en forandret Situation, efter at den nuværende Kultusminister er tiltraadt. Smidlertid, efter at have hørt den højtærede Kultusministers Udtalelser i Dag tror jeg, det vil være lidt vanskeligt for ærede Medlemmer i denne Sal at se, at der er foregaaet nogen væsentlig Forandring i Situationen over for dette Spørgsmaal ved det paagældende Ministerkifte. Det forekom i alt Fald mig ved at høre paa den højtærede Kultusministers Foredrag og hans Kritik af dette Forslag, at den højtærede Kultusminister staar fjernere fra eller staar mere uwillig over for en Løsning af dette Spørgsmaal i den Retning, Folketinget tidligere har ønsket, end i det mindste adskillige af de tidligere Kultusministre. Hans Betæneligheder vare voksende. Man fik overhovedet af den højtærede Kultusministers Udtalelser et temmelig stærkt Indtryk af den Udvikling, vi i det hele taget her i Landet have gennemgaaet i de sidste 20 Aar, at medens der fra Halvfjerdserne lige op til Tirsjerne, ja noget ind i Tirsjerne var en stærk frirkirkelig Strømning her i Landet, medens den Gang de kirkelige Frihedsspørgsmaal, som man kaldte dem, vare meget stærkt

oppe, bleve drøftede alle Vegne og der fremkom Petitioner i den Retning, og der overhovedet gik en Bevægelse ikke blot gennem Menighederne, men ogsaa gennem Præstestanden om en betydelig Reform paa dette Omraade, saa er denne Bevægelse nu døet hen, og idet den er døet hen, ere ogsaa Autoriteterne, først og fremmest det høje Ministerium, blevne mindre villige end den Gang til at gaa med til Reformer.

Min egen Stilling over for det foreliggende Forslag vil jeg dernæst gerne udtale mig lidt om. Jeg vil sige med Hensyn til dette Forslag, at det jo har den Egenkab, at det er et fuldstændig centraliserende Forslag, at det samler i Statsklassen og Statsstyrelsens Hænder det, som i alt Fald nu er henlagt til de enkelte Embeder og de enkelte Sogne. Dette forekommer mig at være en væsentlig Ulempe, saa snart man ser paa dette Forslag isoleret. Jeg vil derfor sige, at hvis der ikke forelaa det andet Forslag ved Siden af, Forslaget om Besættelsen af Sognepræsteembederne i Folkekirken, saa vilde jeg finde, at det foreliggende Forslag var et meget uheldigt Forslag, idet det jo ikke kan nægtes, at dette Forslag bryder et Baand, der nu bestaar mellem Sognebeboerne og deres Præst, bryder et meget stærkt Baand, et Baand, som jeg i alt Fald tillægger en ikke ganske ringe Betydning. Det, at Præsten stadig føler, at han lønnes af sin Menighed, stiller ham ligesom i et ejendommeligt Forhold til den. Det nøder ham til at træde i Forhold til Menigheden paa mange Maader og gør overhovedet, at han ikke let kommer til at indtage den Stilling, som mange andre Embedsmænd her i Landet komme til at indtage, en Stilling, der er ligesom hævet et godt Stykke op over Befolkningen, der bringer dem til at staa fjernt over for den Del af Befolkningen, mellem hvilken de skulle arbejde. Jeg kan ikke nægte, at jeg tror, at det for hele vor folkekirkelige Udvikling har stor Betydning, at alle de Baand, der binde Præst og Menighed, og i dette Tilfælde Sognebeboerne til deres Præst, bevares og knyttes fastere i Stedet for at løses. Derfor er min Opsattelse den, at hvis dette Forslag stod isoleret, hvis man vilde løse Spørgsmaalet om Landsbypræsternes Lønning isoleret, og saa inddrage Lønderne i Statsklassen, opheve Ofret osv., saa vilde jeg stille mig bestemt uwillig over for et saadant Forslag. Jeg tror, at det vilde være i høj Grad uheldbringende for vor folkekirkelige Udvikling. Jeg ønsker at bidrage mit — efter ringe Evne — til, at vor folkekirkelige Udvikling fortsættes i et saa sundt og godt